

פתרון – תוספות ראייתיות

1. במשפט פלילי בעבירת שוד העיד ילד בן 9 נגד הנאשם, וטען שהוא ראה את הנאשם מבצע את העבירה. הילד תאר את מראהו של הנאשם, את הבגדים שלבש, ואת הכובע שחבש. את/ה מייצג/ת את הנאשם. **מה תטען/י בעניין עדות זו?**

- א. ילד בן 9 כלל אינו כשר להעיד כי הוא מתחת לגיל האחריות הפלילית ולכן אין עליו מורא החוק בעניין עדות שקר.
- ב. **אין להרשיע את הנאשם על סמך עדות יחידה של הילד אלא אם כן יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה.**
- ג. מאחר שאין מניעה להרשיע את הנאשם על סמך עדותו היחידה של הילד, תטען אך ורק טיעונים הנוגעים למהימנותו של הילד.
- ד. לא ניתן להרשיע את הנאשם על סמך עדות יחידה של הילד מאחר שחוקר הנוער לא אישר את מהימנותה.

2. נגד משה מתנהל משפט פלילי בגין עבירות מין. על מעשיו של משה העידו אלי, ילד בן 10, ובנימין, אדם עם מוגבלות שכלית שלא הוזהר להגיד אמת לפני מתן העדות. **מה הדין?**

- א. אפשר להרשיע את משה רק אם יימצא חיזוק לעדויות המתוארות.
- ב. אפשר להרשיע את משה רק אם יימצא סיוע לעדויות המתוארות.
- ג. אין מניעה להרשיע את משה על סמך העדויות המתוארות. ההרשעה על בסיס ראיות אלה לבדן טעונה הנמקה מיוחדת.
- ד. **אין מניעה להרשיע את משה על סמך העדויות המתוארות. ההרשעה על בסיס ראיות אלה לבדן אינה טעונה הנמקה מיוחדת.**

3. איילת נפלה קורבן לעבירה של מעשה מגונה שביצע בה שכנה, גבי, בהיותה בת 8 שנים. כעבור מספר שנים התלוננה איילת במשטרה נגד גבי, והוגש נגדו כתב אישום. במהלך המשפט שהתנהל נגד גבי, ביקשה איילת, שהייתה בת 17 וחצי בעת מתן עדותה, להעיד שלא בנוכחות הנאשם. איילת הייתה עדת התביעה היחידה. בית המשפט נעתר לבקשה. **מה הדין?**

- א. **ניתן להרשיע את גבי על סמך עדותה של איילת. על בית המשפט לפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.**
- ב. ניתן להרשיע את גבי על סמך עדותה של איילת, אם יש בחומר הראיות דבר לחיזוקה.
- ג. ניתן להרשיע את גבי על סמך עדותה של איילת, אך עדותה טעונה סיוע.
- ד. לא ניתן להרשיע את גבי על סמך עדותה של איילת, ללא כל תוספת ראייתית. אין צורך בפירוט בהכרעת הדין מה הניע את בית המשפט להסתפק בעדות זו.

4. דורית וחגי ארגנו טורניר הימורים על תוצאות האירוויזיון. משנודע להם שהמשטרה חוקרת את מעשיהם, השמידו את כל הראיות לביצוע העבירות. דורית וחגי נעצרו והוגשו נגדם כתבי אישום בגין עבירה של איסור הימורים וכן עבירה של שיבוש מהלכי משפט. חגי הסכים למסור עדות מפלילה במשפטה של דורית תמורת הקלה בעונשו. עדותו של חגי היא העדות היחידה שתשמע במשפטה של דורית, ואין בחומר הראיות חיזוק או סיוע לעדות.
מה הדין?

- א. אפשר יהיה להרשיע את דורית בשתי העבירות.
- ב. אפשר יהיה להרשיע את דורית בעבירת שיבוש מהלכי משפט, אך אי אפשר יהיה להרשיע אותה בעבירת ההימורים.
- ג. **אפשר יהיה להרשיע את דורית בעבירת ההימורים, אך אי אפשר יהיה להרשיע אותה בעבירת שיבוש מהלכי משפט.**
- ד. אי אפשר יהיה להרשיע את דורית באף אחת מן העבירות.

5. בני הועמד לדין בגין עבירה של שוד. הראיה היחידה שהוצגה במשפטו של בני, הייתה עדותו של שותפו לעבירה, אשר העיד נגדו במשפט. בני נמנע מלהעיד בבית המשפט.
איזו מבין האפשרויות הבאות מתארת בצורה הנכונה ביותר את האפשרות להרשיע את בני?

- א. **בנסיבות העניין, ניתן להרשיע את בני.**
- ב. ניתן להרשיע את בני, אם תהיה תוספת ראייתית מסוג "סיוע".
- ג. ניתן להרשיע את בני, אם תהיה תוספת ראייתית מסוג "דבר מה נוסף".
- ד. בנסיבות העניין, לא ניתן להרשיע את בני.

6. יורשיו של שוקי הגישו תביעה אזרחית נגד דורון בטענה שהאחרון גרם למותו של שוקי במעשה רשלני. הראיה היחידה שהוגשה מטעם היורשים במשפט היא עדותו של גלעד בן ה-12, עובר אורח שנכח באקראי במקום שבו מצא שוקי את מותו.
מה הדין?

- א. בית המשפט אינו רשאי לקבל את התביעה על סמך עדותו של גלעד מפאת גילו.
- ב. בית המשפט אינו רשאי לקבל את התביעה על סמך עדותו של גלעד ללא סיוע, בהיותה עדות יחידה.
- ג. **אם יחליט בית המשפט לקבל את התביעה על סמך עדותו היחידה של גלעד, עליו לפרט בהחלטתו מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.**
- ד. קבלת התביעה על סמך עדותו היחידה של גלעד אינה טעונה סיוע, ובית המשפט אף אינו חייב לפרט בהחלטתו מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.

7. משה מואשם באינוסה של דנה. דנה, שהיתה בת 12 בעת החקירה, נחקרה על ידי חוקרת ילדים ומסרה גרסה מפלילה. דנה העידה בבית המשפט, ובעדותה חזרה בה מן התלונה שמסרה בפני חוקרת הילדים. בית המשפט הכריז עליה עדה עוינת, ובשל כך התיר לתובע לחקור אותה בחקירה נגדית, וקיבל כראיה את אמרתה בפני חוקרת הילדים. חוקרת הילדים העידה אף היא על נסיבות מתן האמרה.
איזו תוספת ראייתית דרושה כדי שאפשר יהיה להרשיע את משה על בסיס אמרותיה של דנה בפני חוקרת הילדים?

- א. **נדרש חיזוק.**
- ב. נדרש חיזוק, ובלבד שגילה של דנה עולה על 14 שנים.
- ג. נדרש סיוע.
- ד. נדרש סיוע, ובלבד שמתן האמרה תועד על ידי חוקרת הילדים בתיעוד חזותי.

8. נגד אלוה הוגש כתב אישום בגין תקיפתה של אנה. במקביל להליך הפלילי, הגישה אנה תביעה אזרחית נגד אלוה וביקשה פיצויים על הנזקים שנגרמו לה. במשפט הפלילי והאזרחי מעידה סופיה בת ה-13 שהייתה עדה לתקיפה.

איזה מהחלופות נכונה בהנחה שסופה הינה העדה היחידה?

- א. בהליך הפלילי, נדרשת תוספת ראייתית מסוג סיוע. בהליך האזרחי, בית המשפט אינו חייב לנמק את החלטתו.
- ב. בהליך הפלילי, נדרשת תוספת ראייתית מסוג חיזוק. בהליך האזרחי, חייב בית המשפט לנמק את החלטתו.
- ג. **בהליך הפלילי, ניתן להרשיע ללא כל תוספת ראייתית. בהליך האזרחי, חייב בית המשפט לנמק את החלטתו.**
- ד. בהליך הפלילי לא ניתן להרשיע כלל שכן עדותה של סופיה אינה כשרה. בהליך האזרחי, בית המשפט אינו חייב לנמק את החלטתו.

9. גל, מוגבל עם פיגור שכלי, נחקר על ידי חוקר מיוחד בחשד שבוצע בו מעשה מגונה. בית המשפט התיר את עדותו אך לא הזהירו בשל מוגבלותו, וגל העיד במהלך משפטו של הנאשם. **האם רשאי בית המשפט להרשיע את הנאשם רק על סמך עדותו זו של גל?**

- א. לא, אלא אם כן ימצא לה סיוע.
- ב. כן.
- ג. **לא, אלא אם כן ימצא לה חיזוק.**
- ד. לא, אלא אם כן ימצא לה דבר מה.

10. נגד שחר ובן, שני שותפים שניהלו רשת בתי הימורים בלתי חוקיים בדרום הארץ, הוגש כתב אישום אחד. תוך כדי ניהול המשפט מציעה התביעה לשחר להעיד נגד בן בתמורה להפחתת ניכרת בעונש שתבקש עבורו. שחר הוא העד היחיד מטעם התביעה. **איזו חלופה מבטאת נכונה את המצב המשפטי?**

- א. מדובר על עדות שותף. הרשעה על סמך עדותו היחידה טעונה תוספת ראייתית מסוג חיזוק.
- ב. מדובר על עדות שותף. הרשעה על סמך עדותו היחידה טעונה תוספת ראייתית מסוג סיוע.
- ג. מדובר על עדות שותף שהוא עד מדינה. הרשעה על סמך עדותו היחידה טעונה תוספת ראייתית מסוג סיוע.
- ד. **מדובר על עדות שותף שהוא עד מדינה. הרשעה על סמך עדותו היחידה אינה טעונה תוספת ראייתית.**

11. מרשך הואשם בביצוע עבירות מין ברחל. רחל הייתה העדה היחידה מטעם התביעה. **האם רשאי בית המשפט להרשיע את מרשך על סמך עדותה היחידה של רחל?**

- א. **כן, ובלבד שבית המשפט יפרט בהכרעת הדין מה הניע אותו להסתפק בעדות זו.**
- ב. לא. בית המשפט לא ירשיע את מרשך אלא אם כן מצא בחומר הראיות תוספת ראייתית מסוג חיזוק.
- ג. לא. בית המשפט לא ירשיע את מרשך אלא אם כן מצא בחומר הראיות תוספת ראייתית מוסג סיוע.
- ד. כן, בית המשפט רשאי להרשיע את מרשך ללא כל מגבלות.

12. שמואל הועמד לדין בגין מעשה מגונה בילד בן 6. חוקר הילדים לא אישר את עדותו של הילד, והתביעה מבקשת להרשיע את שמואל על סמך עדותו של הילד שנמסרה בבית המשפט על ידי חוקר הילדים. כמו כן התביעה הסתמכה על שתיקתו של שמואל בבית המשפט.
האם ניתן להרשיע את הנאשם על סמך תשתית ראייתית זו?

- א. לא. שתיקת הנאשם במשפט אינה יכולה לשמש סיוע.
- ב. לא. לא ניתן להרשיע נאשם על סמך עדות הילד הנפגע, שניתנה בפני חוקר ילדים, מאחר שהילד מתחת לגיל 12.
- ג. כן. שתיקת הנאשם במשפט מהווה חיזוק לראיות התביעה ודי בכך כדי להביא להרשעת הנאשם.
- ד. כן. שתיקת הנאשם במשפט יכולה להיות סיוע.

13. נגד אביב, פקיד עירייה, הוגשו שני כתבי אישום נפרדים כתב האישום הראשון מייחס לאביב עבירה של עדות שקר בגין עדות מסר במשפט תעבורה הנוגע לתאונה שבה היה מעורב עם מני. במהלך המשפט מוסר מני עדות מפלילה נגד אביב. כתב האישום השני מייחס לאביב קבלת שוחד מערן, קבלן בניין, כדי שיזרז הליכי שינוי ייעוד בשטח שבו ערן מבקש לבנות. בין התביעה לבין ערן נחתם הסכם עד מדינה.
מה הדין?

- א. הרשעתו של אביב בעבירה של עדות שקר טעונה תוספת ראייתית מסוג חיזוק. הרשעתו של אביב בשוחד טעונה תוספת ראייתית מסוג סיוע.
- ב. הרשעתו של אביב בשני הכתבי אישום טעונה תוספת ראייתית מזוג סיוע.
- ג. **הרשעתו של אביב בעבירה של עדות שקר טעונה תוספת ראייתית מסוג סיוע. הרשעתו של אביב בשוחד אינה טעונה תוספת ראייתית.**
- ד. הרשעתו של אביב בעבירה של עדות שקר אינה טעונה תוספת ראייתית. הרשעתו של אביב בשוחד טעונה תוספת ראייתית מסוג חיזוק.

14. דבורה נפלה קורבן לתקיפה מינית. דבורה היא אדם עם מוגבלות כמשמעה בחוק. התביעה מבקשת שלא להעיד את דבורה ולהסתפק בעדותה בפני החוקרת המיוחדת. התביעה הגישה שתי עדויות מומחים שלפיהן מתן עדות גם בתנאים מקלים "תהיה קשה עד בלתי אפשרית ועלולה להסב נזק חמור לשלמותה הנפשית ולתפקודה של דבורה ואף לחייה." עמדה זו לא נסתרה גם בחקירת המומחים בבית המשפט.
מה הדין?

- א. אפשר להסתפק בעדותה של דבורה בפני החוקרת המיוחדת לצורך הרשעה.
- ב. אפשר להסתפק בעדותה של דבורה בפני החוקרת המיוחדת ובדבר מה נוסף לצורך הרשעה.
- ג. **נדרש סיוע לעדותה של דבורה בפני החוקרת המיוחדת לצורך הרשעה.**
- ד. יש צורך להעיד את דבורה, ואי אפשר להרשיע על יסוד עדותה בפני החוקרת המיוחדת.